

Virkkulan lintuntorni

KILPAILUOHJELMA

Suppea kilpailuohjelma

Arkkitehtuurikilpailu

8.4.-31.5.2024

1. KILPAILUKUTSU

1.1. KILPAILUN JÄRJESTÄJÄ, LUONNE JA TARKOITUS

Limingan kunta järjestää Liminganlahdella sijaitsevan Virkkulan lintutornia koskevan suppean arkkitehtuurikutsukilpailun. Kilpailu on suunnittelukilpailu, jonka tavoitteena on löytää uusi suunnitelma nykyiselle lintutornille toteutuksen pohjaksi. Nykyinen lintutorni on tullut käyttöikänsä päähän ja tavoitteena onkin korvata nykyinen torni arkkitehtonisesti, maisemallisesti ja toiminnallisesti korkeatasoisella ja omaleimaisella lintutornilla. Kilpailu järjestetään yhteistyössä Suomen arkkitehtiiton (SAFA) kanssa.

2. KILPAILUTEKNISET TIEDOT

2.1. OSANOTTO-OIKEUS

Kyseessä on kutsukilpailu. Limingan kunta on kutsunut kilpailuun neljä arkkitehtitoimistoa. Kyseessä on hankintalain kynnysarvot alittava hankinta (suunnittelukilpailu). Kilpailussa noudatetaan tätä kilpailuohjelmaa sekä SAFA:n kilpailusääntöjä. Kilpailuohjelma liitteineen on kilpailun järjestäjän, tuomariston ja SAFA:n hyväksymä.

Kutsuttavat:

- Studio Puisto Arkkitehdit Oy
- Verstas Architects, Verstas Arkkitehdit Oy
- OOPEAA Office for Peripheral Architecture Oy
- Ateljé Sotamaa

2.2. PALKKIOT

Palkkioina jaetaan yhteensä 22 000 euroa (alv 0%). Kullekin hyväksyttävän kilpailuehdotuksen jättäneelle kilpailijalle maksetaan kilpailupalkkiona 5 500 euroa (alv 0 %).

Palkkiot maksetaan Suomen Arkkitehtiliitto (SAFA) kautta. SAFA perii kilpailusääntöjensä mukaan 7 % palkkioista.

2.3. TUOMARISTO

Tuomaristoon kuuluvat kilpailun järjestäjien nimeämänä seuraavat henkilöt:

- Venanzia Rizzi, arkkitehti SAFA, kunnanarkkitehti, Limingan kunta *
- Teemu Haapala, elinvoimajohtaja, Limingan kunta
- Ville Nikkinen, rakentamisen erityisasiantuntija, Metsähallitus
- Petri Kulju, rehtori, Limingan taidekoulu
- Karola Sahi, arkkitehti, SAFA:n nimeämä puolueeton asiantuntija *

Kilpailun vaitiolovelvollisena sihteerinä toimii kehityspäällikkö Laura Kelhä, Limingan kunta.

SAFAn kilpailusääntöjen edellyttämiä ammattijäseniä ovat tähdellä (*) merkityt henkilöt. Tuomaristo on päätösvaltainen täysilukuisena. Mikäli kilpailun ratkaisusta äänestetään, äänestys ratkaistaan yksinkertaisella äänten enemmistöllä.

Tuomaristo on lisäksi oikeutettu kuulemaan tarpeelliseksi katsomiaan asiantuntijoita arvioinnin ja päätöksenteon tukena, kuten esimerkikisi kustannuslaskijaa. Asiantuntijat ja sihteeri eivät osallistu päätöksentekoon eikä heillä ole oikeutta osallistua kilpailuun.

2.4. KILPAILUN SÄÄNNÖT JA KILPAILUOHJELMAN HYVÄKSYMINEN

Kilpailussa noudatetaan tätä kilpailuohjelmaa sekä SAFAn kilpailusääntöjä. Kilpailuohjelman on SAFAn sekä kilpailun tuomariston hyväksymä.

2.5. LÄHTÖTIE TOAINEISTO

Kilpailua ohjaavat seuraavat asiakirjat:

- Tämä kilpailuohjelma
- Liitteet:
 - Liite 1 Pohjatutkimus ja perustamistapalausunto
 - Liite 2 Asemapiirros ja nykyisen lintutornin lupakuvat
 - Liite 3 Kuvia nykyisestä lintutornista

Tämän linkin kautta pääset tutustumaan Liminganhteen virtuaalisesti: [Liminganlahden virtuaalikierrros](#)

2.6. KILPAILUN AIKATAULU

- **8.4.2024** Kilpailu alkaa ja kilpailuaineisto toimitetaan kilpailijoille Cloudia -kilpailutusjärjestelmän kautta.
- **21.4.2024** Osallistujilla on mahdollisuus esittää tarkentavia kysymyksiä suunnitteluun ja kilpailuun liittyen klo 15 mennessä. Kysymykset jätetään Cloudia Kilpailutuksen kautta.
- **VIKKO 17** Tuomariston antamat vastaukset kilpailijoiden kysymyksiin julkaistaan Cloudia Kilpailutus -järjestelmässä. Tämän jälkeen esitetyt kysymykset vastauksineen ovat kaikkien osallistujien hyödynnettävissä. (Muulla tavoin toimitettuihin kysymyksiin ei vastata.)
- **31.5.2024** Kilpailuehdotus tulee jättää klo 16.00. mennessä Cloudia -Kilpailutus -järjestelmään. Kilpailuehdotus tulee toimittaa sähköisesti Cloudia Kilpailutus -palvelun kautta.
- **VIKOT 22-23** Kilpailuehdotukset voidaan asettaa julkisesti nähtäville ja kuntalaisten kommentoitavaksi ennen voittajan valintaa. (Mahdollisen kuulemisen myötä vastaanotetut kommentit tuodaan tuomariston tietoon arvosteluprosessin aikana.)
- **KESÄKUU 2024** tavoitteena julkistaa kilpailun tulos.

2.7. KILPAILUN RATKAISEMINEN, TULOKSEN JULKISTAMINEN JA NÄYTTEILLEPANO

Kilpailu pyritään ratkaisemaan kesäkuun 2024 aikana. Kilpailun tuloksesta ilmoitetaan välittömästi voittaneen ehdotuksen tekijöille sekä päätöksestä tehdään viranhaltijapäätös (tekninen johtaja).

Kilpailun tulos julkaistaan myös Arkkitehtiutisissa ja SAFAn verkkosivuilla (www.safa.fi) sekä SAFAn muissa viestikanavissa.

Kilpailuehdotukset sekä tuomariston pöytäkirja asetetaan kilpailun jälkeen nähtäville erikseen ilmoitettavalla tavalla.

2.8. JATKOTOIMENPITEET KILPAILUN SEURAUKSENA

Tuomaristo antaa kilpailun järjestäjälle suosituksensa jatkotoimista kilpailun tuloksen perusteella. Kilpailun järjestäjän tarkoituksena on tehdä suunnittelutoimeksianto kilpailun voittaneen ehdotuksen tekijän kanssa.

Lopullisten suunnitelmien toteuttaminen aloitetaan kilpailun päätyttyä ja rakentaminen on tarkoitus aloittaa syksyllä 2024.

2.9. KILPAILUEHDOTUSTEN TEKIJÄNOIKEUDET JA KÄYTTÖOIKEUDET

Kilpailun järjestäjällä on omistusoikeus kaikkiin kilpailuehdotuksiin tekijänoikeuksien jäädessä ehdotusten laatijoille. Kilpailun järjestäjällä ja mahdollisen toimeksiannon saaneilla suunnittelijoilla on oikeus käyttää muiden ehdotusten aiheita ja ideoita tekijänoikeuslain puitteissa.

Kilpailun järjestäjällä ja SAFAlla on oikeus julkaista palkittujen ja lunastettujen töiden materiaalia korvauksetta. Kilpailun tuloksen julkistamisen jälkeen julkaisun yhteydessä on aina mainittava kyseisen ehdotuksen tekijä.

3. KILPAILUN TAVOITTEET

Suunnittelukilpailun tavoitteena on korvata nykyinen lintutorni arkkitehtonisesti, maisemallisesti ja toiminnallisesti korkeatasoisella ja omaleimaisella lintutornilla. Lintutorni toimii myös matkailullisena vetovoimatekijänä. Lintutornin tulee olla maisemaan ja käyttötarkoitukseensa soveltuva, ajaton ja erilaisia sääolosuhteita kestävä. Lintutornille ei ole talvikunnossapitoa, mutta kävijöitä tornilla on myös talvisin.

Alueella sijaitsee jo nykyisellään lintutorni, joka puretaan uuden lintutornin valmistuttua. Uusi torni tullaan rakentamaan nykyisen katselutasanteen pohjoispuolelle siten, että vanha torni on käytössä niin pitkään, että uusi voidaan avata. Tämän jälkeen vanha torni puretaan ja uuden tornin avajaisia voidaan juhlistaa.

RAKENTAMISEN KUSTANNUSTAVOITE

Lintutornin kokonaiskustannusarvio on 190 000 euroa, josta perustamisen osuus on arviolta 40 000 euroa. Jäljelle jäävä 150 000 euroa sisältää lintutornin suunnittelun sekä rakentamisen.

Vaikeina taloudellisina aikoina on tärkeää, että suunnittelu- ja rakennuskustannukset eivät ylitä 150 000 euroa, koska muuten torni jää toteuttamatta!

4. KILPAILUALUE

Liminganlahti on Euroopan merkittävimpiä lintukosteikkoja ja Suomen tärkein Ramsar-kosteikko. Kymmenet tuhannet linnut levähtävät, ruokailevat ja pesivät maankohoamisen muovaamalla alueella. Liminganlahti kuuluu Limingan lakeuden kulttuurimaisemaan (VAMA 2021).

Liminganlahti on kansainvälisesti merkittävä muuttolintujen levähdys- ja pesimäalue. Alue on monen pohjoisen ja eteläisen lintu- ja kasvilajin levinneisyysalueen kohtaamispaikka. Liminganlahdella pesii yli 160 lintulajia, ja vuoden aikana alueella voidaan havaita yli 200 lajia. Keskeisiä pesiviä lajeja ovat esimerkiksi merihanhi, mustapyrstökuiri, ruskosuohaukka ja näkyvimpiä muuttolintuja ovat laulujoutsenet, metsähanhet, kurjet ja suokukot. Vuoteen 2021 mennessä lajeja on havaittu 289.

Liminganlahden pinta-ala on yli 12 000 hehtaaria. Lahden keskisyvyys on 2,5 metriä ja puolet lahdesta on alle metrin syvyistä. Liminganlahdella on 12 pientä saarta ja kaksi pientä kluuvilampea, Kuppi ja Pajulampi. Kluuvilammet ovat kuroutuneet irti merestä maankohoamisen seurauksena.

Ensimmäinen lintutorni on rakennettu Virkkulaan vuonna 1987.

Virkkulan nykyinen lintutorni

Luontokeskuksen pihasta lähtee Virkkulan lintutornille sorastettu polku, jonka mitta yhteen suuntaan on noin 600 metriä. Samoin pihasta lähtee Rantaniityn luontopolku, jonka mitta yhteen suuntaan on 650 metriä, ja joka kulkee lammaslaidunta mukaillen kohti rantaniittyjä. Molempia polkuja pitkin pääse kulkemaan niin pyörätuolilla kuin lastenvaunujen kanssa. Reiteillä ei ole talvikunnossapitoa.

Virkkulan tornin alatasanne on esteetön. Alatasanteella on myös ikkunaluukut, jotka helpottavat valokuvaamista. Luontokeskuksen läheisyydessä sijaitsee keittokatos, jossa on kolme tulentekopaikkaa.

Liminganlahden luontokeskus

Liminganlahden luontokeskus on avannut ovensa kävijöille vuonna 1998. Rakennuksen ovat suunnitelleet arkkitehdit Maija Niemelä ja Pentti Myllymäki.

Vuosittain Liminganlahden luontokeskuksessa vierailee noin 50 000 - 60 000 asiakasta. Lintutornille ei ole omaa laskuria (asennus kesällä 2024), mutta arvion mukaan kävijämäärä on vuositasolla kaksinkertainen luontokeskuksen asiakasmäärään verrattuna.

Liminganlahden luontokeskus ja sen (Virkkulan) lintutorni ovat Limingan matkailun ykköskohde - ja tunnetuin niin Suomen kuin Euroopan laajuisesti. Liminganlahden luontokeskuksella sijaitsee Metsähallituksen ylläpitämä Lintujen kahdeksan vuodenaikaa -näyttely sekä luontokeskuksen yhteydessä sijaitsee Limingan luontokoulu, kesäkeittiö sekä kosteikkoluontoa esittelevä oppimisympäristö Kukkala.

Nykyinen lintutorni (tai katselutaso) on valmistunut vuonna 2012, kun myrsky vei vanhan perinteisen lintutornin Virkkulasta. Vuonna 2012 avattiin luontokeskuksen laajennus lintuaiheisen näyttelyn kera ja samalla kertaan uusittiin lintutorni. Katselutasanne alkaa olla tiensä päässä, vaikka onkin vasta 12 vuotta vanha, mutta hätäisellä aikataululla rakennettu torni ja sen kova käyttö ovat kuluttaneet rakennetta nopeasti.

Nykyiseen torniin mahtuu yhtä aikaa kaksi 30 hengen ryhmää (yksi ylös tasanteelle ja toinen ryhmä alakertaan) eli kapasiteetti on 60 henkeä. Torni on rakennettu niin, että tuuli vaikuttaisi siihen tärinän näkökulmasta mahdollisimman vähän - ja nimeomaan tätä valokuvaajat ja kaukoputkibongarit kiittelevät!

Uusi torni tullaan rakentamaan nykyisen katselutasanteen "etupuolelle" (pohjoispuolelle), niin että vanha torni on käytössä niin pitkään, että uusi voidaan avata, tämän jälkeen vanha torni puretaan ja uuden tornin avajaisia voidaan juhlistaa.

Nykyinen Virkkulan lintutorni

Liminganlahden luontokeskus

5. SUUNNITTELUOHJEET

Lintutornin tulee olla valtakunnallisesti arvokkaan Limingan lakeuden kulttuurimaisemaan sekä Liminganlahden rakennettuun ympäristöön soveltuva. Lintutornin tulee olla arkkitehtoniselta ilmeeltään korkeatasoinen, ja soveltua arvokkaaseen ympäristöönsä tuoden sille lisäarvoa.

Lintutornin rakenteen suunnittelussa ja materiaalien valinnoissa tulee ottaa huomioon vuodenaikojen vaihtelu. Lintutornin tulisi kestää erilaisia sääolosuhteita. Materiaalien valinnassa tulisi ottaa huomioon käytön, ilkvallan ja ilmaston rasitukset lintutornille. Materiaalien valinnassa on huomioitava myös ekologisuus sekä materiaalien elinkaari. Suunnittelussa tulisi ottaa huomioon myös lintutornin huolto ja kunnossapito.

Lintutornin tulee olla vähintään kaksitasoinen ja kahteen tasoista on mahdollista vähintään 60 henkilöä kerrallaan (30+30, yhteensä 60). Molemmilta tasoilta on pystyttävä tarkkailemaan sekä valokuvaamaan Liminganlahden lintu- ja muita lajeja.

Ylemmältä katselutasolta näkymän tulisi olla 360 astetta. Alataso voi olla osittain umpinainen. Alatason on oltava esteetön ja saavutettava esimerkiksi pyörätuolilla.

Rakenne on suunniteltava siten, että torni heiluu ja tärisee mahdollisimman vähän.

Perustaminen on suunniteltu tehtäväksi pohjatutkimuksen ja perustamistapalausunnon perustella, toisin kuin lausunnossa on ehdotettu, lyötävien RR90 teräspaalujen varaan. Teräspaaluja tulee 3 kpl/antura ja anturoita (1200mmx1200mm h=500mm) alustavan suunnittelun mukaan 16 kpl. Suunniteltu lintutorni tulisi onnistua ankkuroimaan maksimissaan 16 anturan varaan.

6. ARVOSTELUPERUSTEET

Toteutuskelpoisuutta arvioidaan alla olevien kriteereiden lisäksi myös suhteessa annettuun kustannustavoitteeseen.

Kilpailuehdotuksen kokonaisratkaisu ja kehityskelpoisuus on tärkeämpää kuin yksityiskohtien virheettömyys.

ARKKITEHTONINEN KOKONAISOTE

- Arkkitehtuurin korkeatasoisuus ja omaperaisuus
- Suunitelman soveltuvuus ja sen tuoma lisäarvo arvokkaaseen maisemaan.

SOVELTUVUUS KÄYTTÖTARKOITUKSEEN

- Lintujen tarkkailuun sekä valokuvaamiseen soveltuvuus
- Alatasanteen esteettömyys

ELINKAARI & EKOLOGISUUS

- Sääolosuhteiden muutosten huomiointi
- Ekologisuus, esim. materiaalivalinnat
- Huolto- ja kunnossapidon helppous

7. PALAUTETTAVA AINEISTO

Kilpailuehdotukset laaditaan vaakasuuntaisille A3-kokoisille plansseille PDF-muodossa. Tiedoston maksimikoko on **noin** 30 Mt.

Tiedosto on varustettava kilpailijan nimimerkillä ja siitä on poistettava kaikki tekijään liittyvät tunnisteet. Suunnitelma on laadittava suomen kielellä.

1

2

3

LUONNOSMAISET

- Sijaintipiirros asemapiirroksen pohjalta, 1:500
- Pohjapiirros, 1:50
- Julkisivut ja tarvittavat leikkaukset, 1:50

HAVAINNOLLISTAVAT

- Havainnekuva
- Tarvittavat detaljit tarkoituksen mukaisessa mittakaavassa
- Mahdollisesti muuta havainnollistavaa materiaalia

TARKENTAVAT

- Selostus suunnitelman periaatteista, materiaaleista ja toteutuksesta

LIMINGAN KUNTA TEETTÄÄ ULKOPUOLISELLA ASiantuntijalla arvion rakentamisen kustannuksista. Jotta suunnitelmat kustannusten suhteen olisivat vertailukelpoisia.

8. KILPAILUEHDOTUSTEN PALAUTUS JA KILPAILUSALAISUUS

Kilpailuehdotukset palautetaan **31.5.2024 klo 16:00** mennessä sähköisesti Cloudia Kilpailutus -palvelun kautta. Osallistujat ovat saaneet kirjautumislinkin Cloudian kautta suunnittelukilpailun julkaisun yhteydessä.

Kilpailu on salainen ja kilpailuehdotusten arviointi suoritetaan nimettömyyden suojassa siten, että tuomaristo ei tiedä ehdotusten tekijöitä ennen kuin voittava ehdotus on valittu. Ehdotukset toimitetaan luottamuksellisina nimimerkillä varustettuna ja kilpailijan on ehdotusta laatiessaan ja lähettäessään poistettava tekijätiedot jokaisesta asiakirjasta.

Kilpailuehdotuksen mukana toimitetaan tekijätiedot erillisenä tiedostona, josta ilmenee:

- ehdotuksen nimimerkki
- kilpailuehdotuksen laatineen arkkitehtitoimiston ja suunnittelijoiden (tekijänoikeuden haltijoiden) sekä mahdollisten työryhmän muiden jäsenten ja avustajien nimet
- yhteyshenkilön yhteystiedot (puhelinnumero ja sähköpostiosoite)

Kilpailun sihteeri huolehtii kilpailusalaisuuden säilymisestä kilpailutöiden vastaanottamisen ja niiden tuomaristolle toimittamisen yhteydessä.